

Budapest Környéki Törvényszék útján
az Alkotmánybíróság részére:

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		BUDAPEST KÖRNYÉKI TÖRVÉNYSZÉK	
Ügyszám:	IV/1526-0/2017	Büntető Kollegium	7.Bpk.4/2017 19
Érkezett:	2017 JÚL 20.	Érkezett:	2017-06-27
Példány:	1	Érkezési módja: személyesen / postán	gyűjtőládába / e-mailen / faxon
Melléklet:	1 + 6 + 1 db	Példány	Melléklet 1
Kezelőiroda:	1	Ügyszám	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott, dr. Szabó Zsolt ügyvéd (Dr. Szabó Zsolt Ügyvédi Iroda, [redacted] d
[redacted]) mint [redacted] mellékelt meghatalmazással igazolt
jogi képviselője az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

1. Határozott kérelem

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság által hozott 2.Beüf.10.243/2017/3. számú végzése és az elsőfokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék 7.Bpk.4/2017/2. számú végzése alaptörvényellenességét és a bírói döntéseket szíveskedjen megsemmisíteni, figyelemmel arra, hogy az indítványozó véleménye szerint a végzések sértik, az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdés, XV. cikk (2) bekezdés, XXIV. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) bekezdés és XXVIII. cikk (4) bekezdésében foglalt alapjogait.

2. Hatáskör

Nyilatkozom, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság hatáskörét és jogosultságát az Alaptörvény 24. cikk d) pontja és 2011. évi CLI. törvény 26. § (1) és 27. § rendelkezéseire alapítom.

3. Alaptörvény megsértett rendelkezései

XV. cikk (1) bekezdés: A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

XXIV. cikk (1) bekezdés: Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.

XXVIII. cikk (1) bekezdés: Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

XXVIII. cikk (4) bekezdés: Senki nem nyilvánítható bűnösnek, és nem sújtható büntetéssel olyan cselekmény miatt, amely az elkövetés idején a magyar jog vagy - nemzetközi szerződés, illetve az Európai Unió jogi aktusa által meghatározott körben - más állam joga szerint nem volt bűncselekmény.

4. Előzmények

██████████ elítélt 2016. november 21. napján kelt a Budapest Környéki Törvényszéken védője útján 2016. december 6. napján érkeztetett, kézzel írt indítványában kérte a Pesti Központi Kerületi Bíróság 5.B.20.528/2013/206. (10 hónap szabadságvesztés), Budai Központi Kerületi Bíróság 14.B.XI.8/2009/124. (3 év börtönbüntetés) és Budapest Környéki Törvényszék 24.B.90/2012/262. illetve a másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla 4.Bf.121/2015/36. (7 év szabadságvesztés) számú ítéleteiben kiszabott büntetések összébüntetésbe foglalását.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság ítélete **2015. november 17.** napján emelkedett jogerőre, az ítélettel érintett bűncselekmény elkövetési ideje **2005.10.27-2005.11.18.**

A Budai Központi Kerületi Bíróság ítélete – másodfokon – **2012. szeptember 18.** napján emelkedett jogerőre, az ítélettel érintett bűncselekmény elkövetési ideje **2007.04. hó - 2007.07.27.**

A Budapest Környéki Törvényszék ítélete – másodfokon – **2015. július 8.** napján emelkedett jogerőre, az ítélettel érintett bűncselekmény elkövetési ideje **2011.06.22. – 2012.07.26.**

██████████ a terhére rótt cselekmények mindegyikét 2013. július 1. napját megelőzően, azaz a a Btk. hatályba lépését megelőzően követte el.

██████████ elítélt szabadságvesztéseit még nem hajtották maradéktalanul végre, azok végrehajtása folyamatos, jelenleg is zajlik.

5. Elsőfokú bírói döntés

A Budapest Környéki Törvényszék 7.Bpk.4/2017/2. számú végzésével ██████████ összébüntetésbe foglalás iránti indítványát elutasította.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a Btk. hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXXIII. tv. 3. §-a szerint ha az összébüntetésbe foglalandó ítéletek közül legalább egy a Btk. hatálybalépését követően emelkedett jogerőre, a Btk. 93-96. §-át kell alkalmazni, ezért összébüntetésbe akkor foglalható ítélet, ha az elkövető valamennyi bűncselekményt a legkorábbi elsőfokú ítélet kihirdetését megelőzően követte el és a szabadságvesztést még nem, vagy folyamatosan hatják végre.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint tekintettel arra, hogy a Budapest Környéki Törvényszék ítéletével érintett bűncselekményt részben a legkorábbi elsőfokú ítélet kihirdetését követően követte el, az elítélések nem állhatnak egymással kvázi halmazati viszonyban, ezért összébüntetésbe a három ítélet nem foglalható, legfeljebb csak a Pesti Központi Kerületi Bíróság ítélete és a Budai Központi Kerületi Bíróság ítéletével vagy a Pesti Központi Kerületi Bíróság ítélete a Budapest Környéki Törvényszék ítéletével.

6. Másodfokú bírói döntés

A fellebbezés folytán másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla 2.Beüf.10.243/2017/3. számú határozatával az elsőfokú végzést helybenhagyta, a fellebbezést nem tartotta alaposnak,

álláspontja szerint az elsőfokú bíróság maradéktalanul pontosan rögzítette az összbüntetési eljárás szempontjából jelentőséggel bíró adatokat, és helyesen döntött [REDACTED] összbüntetésbe foglalás iránti indítvány elutasításáról.

A másodfokú bíróság szerint a Be. 574. § (4) bekezdés alapján a 2012. évi C. törvényt kellett alkalmazni, továbbá a 2012. évi CCXXIII. tv. 3. §-át kellett alkalmazni, mely alapján [REDACTED] indítványát elutasították.

7. Alapjog sérelmének lényege

[REDACTED] elítélt fentiekben hivatkozott büntetőügyeivel érintett bűncselekmények az 1978. évi IV. tv. hatálya alatti elkövetések.

Az 1978. évi IV. tv. összbüntetési eljárással kapcsolatos korábbi (1999. március 1. előtti) rendelkezései (92–93. §) szerint ha az elkövetőt több határozott idejű szabadságvesztésre ítélték, akkor **a még végre nem hajtott, vagy folyamatosan végrehajtott** büntetéseket összbüntetésbe kellett foglalni.

A kvázi-halmazat szerint, ha valamennyi bűncselekményt a legkorábban hozott ítélet jogerőre emelkedése előtt követték el, az összbüntetés tartamát úgy kellett meghatározni, mintha halmazati büntetést szabnának ki.

Továbbá az egymással kvázi-halmazatban nem álló elítéléseket is összbüntetésbe kellett foglalni, mindaddig amíg azokat nem hajtották végre, avagy végrehajtásuk folyamatos volt.

Ezt változtatta meg a büntető jogszabályok módosításáról szóló 1998. évi LXXXVII. tv. (Mód.tv.) 25–26. §-a **1999. március 1. napjával**, ugyanis ezt követően összbüntetésbe foglalásnak már csak akkor volt helye, ha az elkövető valamennyi bűncselekményt a **legkorábban hozott ítélet jogerőre emelkedését megelőzően** követte el.

A Kúria 3/2002. Büntető jogegységi határozat I/3. pontja alapján továbbra is fennállt az a követelmény, mely szerint az összbüntetésbe foglalás feltételei addig állnak fenn, amíg egyik büntetést sem hajtották teljesen végre, illetve a végrehajtásuk folyamatos.

Az akkori bírói gyakorlat ennek kapcsán arra az álláspontra helyezkedett, hogy az „összbüntetésre vonatkozó rendelkezések a büntető anyagi jogi rendelkezések körébe tartoznak, ezért a büntetőtörvény időbeli hatályára vonatkozó szabályok alkalmazásának van helye; ez okból, ha az elítélttel szemben hozott, határozott időtartamú, végrehajtandó szabadságvesztést kiszabó alapítéletek 1999. március 1. napját megelőzően emelkedtek jogerőre, vagyis az összbüntetésbe foglalás lehetősége a jelzett időpont (1999. március 1. napja) előtt fennállt: ezt követően is a korábbi törvényi rendelkezéseknek megfelelően kell lefolytatni az összbüntetési eljárást abban az esetben is, ha az elítélések nem állnak egymással ún. quasi halmazati viszonyban.” (BH 2000.184.)

Megállapítható tehát, hogy a korábbi bírói gyakorlat figyelemmel volt egyrészt a terhelt tisztességes eljáráshoz fűződő alapjogára és arra a Btk-ban rögzített alapelvre, hogy amennyiben a törvény a terheltre hátrányosabb elbíráláskori szabályokat eredményezne, úgy az elkövetéskor hatályos jogszabályt kellett alkalmazni.

indítványában szereplő 3 db elítélés közül **a legkorábbi ítélet 2012. szeptember 18. napján emelkedett jogerőre**. Indítványában szereplő valamennyi ügyben érintett bűncselekmények elkövetési ideje ezen időpontot megelőző, tehát [REDACTED] elítélt esetében a régi Btk. alapján helye van a 3 ítélet összbüntetésbe foglalásának.

A **2013. július 1. napjával hatályba lépett** 2012. évi C. tv. (Btk.) az összbüntetési szabályok terén alapvető változásokat eredményezett, ugyanakkor a Btk. időbeli hatályra vonatkozó rendelkezései változatlan tartalommal kerültek rögzítésre.

A 2013. július 1. napjával hatályba lépett Btk. alapján csak akkor van helye összbüntetésbe foglalásnak, ha az elkövető valamennyi cselekményt **a legkorábbi elsőfokú ítélet kihirdetését megelőzően követte el** (93. § (1) bek.), az összbüntetés *tartamának* el kell érnie a leghosszabb büntetés és a rövidebb büntetés(ek) 1/3 részének összegét (94. §), valamint megszűnik a többszörös összbüntetésbe foglalás lehetősége (93. § (4) bek. a) pont).

Az indítványozó ügyben eljáró elsőfokú Budapest Környéki Törvényszék és a másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla által hivatkozott Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. tv. hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról szóló **2012. évi CCXXIII. tv. (Btká.) 3. §-a** értelmében, ha az összbüntetésbe foglalandó **ítéletek közül legalább egy az új Btk. hatályba lépését követően emelkedett jogerőre, az összbüntetési eljárásban az új törvényt kell alkalmazni.**

Ez a szabályozás nemcsak a korábbi Btk.-nak az 1998. évi LXXXVII. tv.-nyel történt módosításakor követett joggyakorlatnak mond ellent, hanem a mindkét (1978. évi és 2012. évi) Btk. 2. §-ában érdemileg azonos módon szabályozott **időbeli hatályra** vonatkozó rendelkezésekkel való összhangba hozhatóságának is, továbbá a terhelt ártatlanság vélelméhez fűződő alapvető jogának is.

Az ártatlanság véelme értelmében senki sem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg a bűnösségét a bíróság jogerős határozatában nem állapította meg.

Alaptörvény XXVIII. cikke sorolja fel a büntetőjog legfontosabb anyagi és eljárásjogi alapelveit.

Ezek közül a legfontosabb a **XXVIII. cikk (4) bekezdésében** meghatározott *nullum crimen*, illetve *nulla poena sine lege* elvek, amivel szoros összefüggésben áll a jogállamiság elve.

Az Alkotmánybíróság **11/1992. számú AB határozatában** kimondta, hogy a „**jogrendszer alkotmányosságából** következően az állami **büntetőhatalom gyakorlásának is alapvető követelménye, hogy megfeleljen az alkotmányos elveknek**” [...] „a büntetőjogi felelősségre vonásnak, az elítélésnek **és a megbüntetésnek törvényesnek és törvényen alapulónak kell lennie.**” [...] **Csak az elkövetéskor hatályos törvény szerint lehet** elítélni (bűnösnek nyilvánítani) és **megbüntetni (büntetéssel sújtani)**, ezt követeli meg az Alkotmány 57. § (4) bekezdése és ennek felel meg a Btk.-nak a visszaható hatály tilalmát kimondó 2. §-a. A bíróság az elkövetéskor hatályos törvény szerint bírálja el a bűncselekményt (állapítja meg a büntetőjogi felelősséget, nyilvánít bűnössé, ítélt el), **a büntetést eszerint szabja ki**, kivéve ha új törvény hatályba, amely enyhébb elbírálást tesz lehetővé, vagy a cselekmény már nem bűncselekmény és így nem büntetendő. **Ezt követeli meg a visszaható hatály tilalmát magában foglaló jogbiztonság elve (előreláthatóság, kiszámíthatóság), amely a jogállamiságból folyik és amelyek logikus előfeltételei a törvény elkövetéskori**

megismerhetősége (Btk. 2. §). A visszaható hatály kifejezett tilalma mellett az elbíráláskori enyhébb szabály alkalmazásának előírása a jogállamiság követelményéből fakad.”

A klasszikus büntetőjog a *nullum crimen* és a *nulla poena sine lege* elvét az államot terhelő alkotmányos kötelezettségként kezelte, mely szerint büntetőhatalma gyakorlásának feltételeit törvényben előre kell rögzítenie, azonban ez az elv fokozatosan gazdagodott, így ma már túlmutat a törvény különös részében megfogalmazott előírásokon.

Ezen elv-párost az Alkotmánybíróság a büntetőjogi legalitás alkotmányos elve alapján értelmezte, vagyis nem elegendő a bűncselekményt törvényben tiltani és büntetéssel fenyegetni, hanem **általában és egészében véve** kell „a büntetőjogi felelősségre vonásnak, az elítélésnek és **megbüntetésnek törvényesnek és törvényen alapulónak lennie**”.

Ennek oka, hogy az egyén alapvető jogait nem csak a különös részi tényállások és büntetési tételek, hanem **a büntetőjogi felelősség, a büntetéskiszabás és a büntethetőség összefüggő zárt szabályrendszere érinti, és alkalmas azt korlátozni.**

Az Alkotmánybíróság későbbi határozatában kimondta továbbá, hogy „csak az elkövetéskor hatályos törvény szerint lehet elítélni (bűnösnek nyilvánítani) és **megbüntetni (büntetéssel sújtani).**

A bíróság az elkövetéskor hatályos törvény szerint bírálja el a bűncselekményt (állapítja meg a büntetőjogi felelősséget, nyilvánít bűnössé, ítéel el), **a büntetést is eszerint szabja ki, kivéve, ha új törvény lépett hatályba, amely enyhébb elbírálást tesz lehetővé, vagy a cselekmény már nem bűncselekmény, és így nem büntetendő.**

Ezt követeli meg a visszaható hatály tilalmát magában foglaló **jogbiztonság** elve (előre láthatóság, kiszámíthatóság), amely a **jogállamiságból** vezethető le, és amelynek ésszerű előfeltétele a törvény **elkövetéskori megismerhetősége** (Btk. 2. §).

A visszaható hatály kifejezett tilalma mellett az elbíráláskori enyhébb szabály alkalmazásának előírása a jogállamiság követelményéből fakad.

Az Alkotmánybíróság tehát korábbi határozatai alapján **egymást feltételezőnek tekintette a jogállamiságot az említett büntetőjogi alapelvekkel.** A „*nulla poena* elv” azon elvárást testesíti meg, hogy **az elkövető a büntetőjogi felelősségre vonás szabályait előre felmérhesse, magatartását ehhez igazíthassa.**

Nem vitás, hogy az elkövetőnek kell viselnie az általa elkövetett bűncselekmény kockázatát, de az sem vitás álláspontom szerint, hogy a **kockázatoknak előre láthatónak kell lennie, a azok visszatartó ereje is csak így válik valóságossá.** Ezen kockázatokba pedig beletartozik a büntetés neme, mértéke és ezzel összefüggésben az összbüntetés szabályai is.

Az Alkotmánybíróság ezen fentiekben hivatkozott, idézett álláspontját a későbbiekben is fenntartotta, így a 42/1993. (VI. 30.) AB határozatban kimondta, hogy **a tartalmilag súlyosabb visszaható hatályú büntető jogalkotás nem felel meg a büntetőjogi legalitás alkotmányos elveinek,** ismételten hivatkozott továbbá a jogállamiság követelményére.

Megállapítható, hogy az Alkotmánybíróság fenti határozataiban a büntetőjogi legalitás nemzetközi kötelezettségeinkből eredő háttere jelenik meg.

A Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya 15. cikk 1. bekezdése szerint „senkit sem lehet bűnösnek nyilvánítani olyan cselekmény vagy mulasztás miatt, amely az elkövetés idején sem a belső, sem a nemzetközi jog értelmében nem volt bűncselekmény. Ugyanígy nem lehet súlyosabb büntetést kiszabni annál, mint amely a bűncselekmény elkövetése idején alkalmazható volt. Amennyiben a bűncselekmény elkövetése után a törvény enyhébb büntetés alkalmazását rendelte el, ennek előnyeit az elkövető javára érvényesíteni kell.” (Ezzel teljes mértékben egybehangzóan fogalmaz az Európai emberi jogi egyezmény 7. cikk 1. bekezdése is.)

Az Emberi Jogok Európai Bírósága joggyakorlatában a visszaható hatály alól kivételnek számító háborús és emberiség elleni bűncselekményeket szűken, míg a *nulla poena* elve értelmezése során a büntetés fogalmát **tágan értelmezi**.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága a visszaható hatály tilalmát – a magyar Alkotmánybíróság jogállamisági aggályaihoz hasonlóan – az **előreláthatóság** kérdéséből vezeti le, vagyis azt vizsgálja, **hogy a panaszosnak reális lehetősége volt-e magatartása jövőbeni következményeit megismerni.**

A jelenleg hatályos Btk. és Btká. szabályai szerint amennyiben az **összbüntetés** alapjául szolgáló ítéletekkel érintett bűncselekmények elkövetési ideje az új törvény hatályba lépését megelőző, de az egyik ítélet már 2013. július 1. napját követően emelkedik jogerőre, **kötelező** az új Btk. alkalmazása – tekintet nélkül arra, hogy mi az elkövetőre a kedvezőbb rendelkezés.

Összességében tehát megállapítható, hogy [REDACTED] a Btká. 3. § alkalmazásával a Budapest Környéki Törvényszék és Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság fentiekben hivatkozott számú végzései visszamenőleges hatállyal egyszerűen kizárták az **összbüntetésbe foglalás lehetőségéből**, mely rendelkezés nem felel meg sem a nemzetközi, európai jogelveknek, sem a magyar alkotmányos alapelveknek (törvény előtti egyenlőség, diszkrimináció tilalma, tisztességes eljáráshoz való jog, visszamenőleges hatály tilalma) és a terheltet megillető alapvető jogoknak, azaz összességében sérti jogállamiság elvét.

Az első és másodfokú bíróságok végzése és az általuk alkalmazott 2012. évi CCXXIII. tv. 3. §-a sérti megítélésem szerint az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdéseit, XXIV. cikk (1) bekezdését és XXVIII. cikk (4) bekezdését. Ellentétes továbbá az Emberi Jogok Európai Egyezménye 7. cikkének 1. pontjával és 14. cikkével, valamint az ahhoz fűzött Tizenkettedik Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkével is.

Az **Alaptörvény XV. cikkére** alapított sérelem kapcsán hangsúlyozni kívánom, hogy álláspontom szerint a 2012. évi CCXXIII. tv. 3. §-ának alkalmazása miatt **azonos helyzetben lévő jogalanyok között tesz különbséget**, hiszen ezen jogszabályhely alapján az az elítélt, akivel szemben a bíróság 2013. július 1-jét megelőzően jogerős ítéletet hozott kedvezőbb helyzetbe került a [REDACTED] hoz és a hozzá hasonló helyzetben lévő elítéltekhez képest úgy, hogy [REDACTED] nak a vele szemben hozott ítélet jogerőre emelkedésére nem volt ráhatása, annak időpontja tőle független.

Ahogy arra a fentiekben hivatkoztam az Alaptörvény **XXVIII. cikk (4) bekezdéséből** fakadó visszaható hatály tilalmával is ellentétes álláspontom szerint a 2012. évi CCXXIII. tv. 3. §-a.

■ [REDACTED] esetében az összbüntetési eljárás során mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság **olyan anyagi jogi jogszabályt alkalmazott, amely a bűncselekmények elkövetése idején még nem volt hatályban** és tették ezt a 2012. évi CCXXIII. tv. 3. §-ára való hivatkozással.

■ [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] vonatkozásában ezért sérült a jogállamiság elvéből levezethető jogbiztonság és kiszámíthatóság érvényesülése.

Az Ügyrend 30. § (1)-(2) bekezdései alapján az alábbiakat adom elő:

Álláspontom szerint panaszom az Abtv. 29. §-ában foglaltaknak megfelel, és a panaszomban felvetett alkotmányossági problémát az Alkotmánybíróság az Abtv. 31. §-a szerint korábban nem bírálta még el.

Az indítványozó érintettsége álláspontom szerint megállapítható, tekintettel arra, hogy a sérelmezett jogszabályt vele szemben az összbüntetési eljárás során alkalmazta mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság.

Előadom, hogy a másodfokú jogerős végzést **2017. május 3.** napján vettem kézhez, így panaszomat határidőben nyújtottam be.

Előadom, hogy [REDACTED] az összbüntetési eljárásban valamennyi rendes jogorvoslati lehetőséget kimerített, felülvizsgálati eljárás nincsen folyamatban, arra lehetőséget nem biztosít az 1998. évi XIX. tv.

Álláspontom szerint az indítvány elbírálása az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik az Alaptörvény 24. cikk d) pontja és 2011. évi CLI. törvény 26. § (1) és 27. § rendelkezéseire figyelemmel.

Az indítványozó személyes adatai nyilvánosságra hozatalához nem járul hozzá, panaszának nyilvánosságra hozatalához hozzájárul.

Budapest, 2017. június 16.

Tisztelettel,

Dr. SZABÓ ZSOLT
ügyvéd
Dr. SZABÓ ZSOLT Ügyvédi Iroda

[REDACTED]

